

Just Now

*a toolbox
for teaching
human rights*

Prawa dziecka

Zestaw kart osi czasu JustNow

Projekt "JustNow - A Toolbox for Teaching Human Rights" koncentruje się na opracowaniu materiałów metodyczno-dydaktycznych związanych z edukacją w zakresie praw człowieka, w połączeniu z grami symulacyjnymi i uczeniem się różnorodności w pozaformalnej i formalnej pracy edukacyjnej z młodzieżą.

Ten zestaw kart na osi czasu koncentruje się na nauczaniu o prawach dziecka na przestrzeni dziejów aż do dnia dzisiejszego, obejmując kluczowe kamienie milowe, czołowe postacie, wydarzenia, ustawodawstwo i organizacje. Karty mogą być wykorzystywane w nauczaniu historii, edukacji obywatelskiej lub w innych formach edukacji pozaformalnej. Zaleca się, aby nauczyciele uzupełnili karty o przykłady lokalne (historyczne).

Karty zostały stworzone przy użyciu obrazów i informacji wyszukanych w Internecie, ze źródłami odnotowanymi na odwrocie kart. Karty zostały stworzone wyłącznie do celów edukacyjnych non-profit i są wykorzystywane w salach lekcyjnych lub nieformalnych placówkach edukacyjnych.

Stworzony przez: Zespół projektowy JustNow

Treść tych materiałów nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej. Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w materiałach spoczywa wyłącznie na ich autorze (autorach).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Iqbal Masih

1983 - 1995

Iqbal Masih był pakistańskim dzieckiem, które zostało sprzedane w niewolę jako tkacz dywanów w wieku 4 lat, uciekł w wieku 10 lat i stał się otwartym rzecznikiem publicznym przeciwko wykorzystywaniu dzieci. Został tragicznie zabity w wieku 12 lat w swoim rodzinnym Pakistanie przez krajową "mafię dywanową".

Aktywizm Iqbala przyniósł mu międzynarodowe uznanie i otrzymał nagrodę w Sztokholmie i Bostonie. Zainspirował powstanie takich organizacji jak "Free the Children" w Kanadzie i Iqbal Masih Shaheed Children Foundation, która ma ponad 20 szkół w Pakistanie. W 2000 r. przyznano mu pośmiertnie nagrodę "World's Children's Prize for the Rights of the Child". Biuro Międzynarodowych Spraw Pracowniczych Departamentu Pracy Stanów Zjednoczonych (ILAB) przyznaje coroczną nagrodę "Iqbal Masih Award for the Elimination of Child Labor".

Przeczytaj powieść graficzną o życiu Iqbala:

https://worldschildrensprize.org/downloads/comicstrip/Iqbal_strip_sve.pdf

Malala Yousafzai

Urodzona w 1997 r.

Malala Yousafzai jest pakistańską działaczką na rzecz edukacji kobiet i najmłodszą laureatką Nagrody Nobla.

Urodzona 12 lipca 1997 r. w Mingora w Pakistanie, Malala od najmłodszych lat stała się orędowniczką edukacji dziewcząt. To sprawiło, że stała się celem w oczach talibskich ekstremistów, więc w 2012 roku, kiedy wracała do domu ze szkoły, zamaskowany strzelec wsiadł do jej szkolnego autobusu i zapytał "Kim jest Malala?", a następnie strzelił jej w głowę. Przeżyła atak, a w 2014 roku otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla za walkę o prawo wszystkich dzieci do edukacji.

W dniu 10 kwietnia 2017 r. Sekretarz Generalny ONZ António Guterres mianował Malalę Pośląncem Pokoju ONZ, kładąc szczególny nacisk na edukację dziewcząt. Malala i Ziauddin Yousafzai (jej ojciec) założyli Malala Fund w 2013 roku, aby bronić prawa każdej dziewczynki do 12 lat bezpłatnej, bezpiecznej i wysokiej jakości edukacji. (<https://malala.org>)

"Opowiadam moją historię nie dlatego, że jest wyjątkowa, ale dlatego, że jest historią wielu dziewcząt". - Malala

Eglantyne Jebb

1876 - 1928

Eglantyne Jebb była brytyjską reformatorką społeczną i była nauczycielką, którą oburzyły skutki głodu w Austro-Węgrzech i Niemczech w wyniku blokady wojsk alianckich podczas I wojny światowej. Dołączyła do Fight the Famine Council, grupy działającej na rzecz dostarczania żywności i środków medycznych tym dzieciom. Stała na Trafalgar Square i rozdawała ulotki przedstawiające wycieńczone dzieci z nagłówkiem: "Nasza blokada to spowodowała - miliony dzieci umierają z głodu".

Założyła organizację Save the Children pod koniec I wojny światowej, aby łagodzić skutki głodu. Później opracowała Deklarację Praw Dziecka, którą przedstawiła na konwencji Ligi Narodów w Genewie w 1924 roku. Deklaracja została przyjęta rok później i przyjęta w rozszerzonej formie przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 1959 roku. Deklaracja zainspirowała później Konwencję ONZ o prawach dziecka z 1989 r., przełomowy traktat dotyczący praw człowieka.

Obejrzyj 1-minutowy film o Eglantyne Jebb: <https://youtu.be/o4e77ldN6hA>

Greta Thunberg

Urodzona w 2003

Greta Thunberg jest szwedzką aktywistką na rzecz ochrony środowiska, która jest znana na całym świecie z wzywania światowych przywódców do podjęcia natychmiastowych działań przeciwko zmianom klimatu. W sierpniu 2018 r., w wieku 15 lat, zaczęła spędzać dni szkolne przed szwedzkim parlamentem, aby wezwać do podjęcia bardziej zdecydowanych działań w sprawie zmian klimatu, trzymając w górze tabliczkę z napisem Skolstrejk för klimatet (Strajk szkolny na rzecz klimatu). Wkrótce inni uczniowie zaangażowali się w podobne protesty w swoich społecznościach. Wspólnie zorganizowali szkolny strajk klimatyczny pod nazwą Piątki dla Przyszłości.

"Oczy wszystkich przyszłych pokoleń zwrócone są na was. Jeśli zdecydujesz się nas zawieść, nigdy ci tego nie wybaczemy".

- Słowa Greta podczas szczytu klimatycznego ONZ, Nowy Jork, 23 września 2019 r.

Obejrzyj jej pełne przemówienie na szczycie klimatycznym ONZ: <https://youtu.be/KAJsdgTPJpU>

THE LINE DO NOT CROSS

Emma González

Urodzona w 1999

Podczas strzelaniny w szkole Marjory Stoneman Douglas High School w Parkland na Florydzie w 2018 roku zginęło 17 uczniów i pracowników, a 17 innych zostało rannych.

Emma González była jedną z ocalałych, obok Davida Hogga, Alexa Winda, Jaclyn Corin, Camerona Kasky'ego i wielu innych, którzy stali się wybitnymi nastoletnimi aktywistami w walce o położenie kresu przemocy z użyciem broni. Współzałożycielka Never Again MSD, grupy na rzecz kontroli broni, wygłosiła poruszające przemówienie podczas Marszu dla Życia, w którym odczytała nazwiska swoich kolegów z klasy, którzy zginęli w strzelaninie.

"Mówimy więc w imieniu tych, których nikt nie słucha, dla tych, którzy nie mogą jeszcze o tym mówić i dla tych, którzy już nigdy nie przemówią. Jesteśmy w żałobie, jesteśmy wściekli i używamy naszych słów zaciekle i desperacko, ponieważ to jedyna rzecz, która stoi między nami a tym, co może się powtórzyć".

Anoyara Khatun

Urodzona w 1996

W wieku 12 lat Anoyara stała się ofiarą handlu ludźmi i została sprzedana do pracy w domu. Organizacja o nazwie Save the Children uratowała ją z niewolnictwa domowego i od tego czasu jest zdeterminowana, by być częścią rozwiązania.

Po powrocie do swojej wioski w wieku 13 lat, Khatun zdała sobie sprawę, że sytuacja dziewcząt w jej domu w Zachodnim Bengalu nie jest dużo lepsza niż w przypadku dziewcząt w niewolnictwie. Dziewczęta z jej domu były zmuszane do dziecięcych małżeństw, a jeszcze więcej było przemyconych do miast. Według Międzynarodowego Centrum Badań nad Kobietami, 47 procent dziewcząt w Indiach wychodzi za mąż przed ukończeniem 18 roku życia. Szacuje się, że rocznie w Indiach handluje się 135 000 dzieci.
(<https://borgenproject.org/anoyara-khatun-childrens-hero/>)

"Marzę o świecie, w którym kwestie takie jak małżeństwa dzieci, handel ludźmi i wszelkie formy wykorzystywania nie będą miały miejsca. Dzieci będą miały skrzydła, nie będą się niczego bały i będą mogły wzbić się w przestworza".

Ruby Bridges

Urodzona w 1954

Ruby Bridges zastąpiła w 1960 roku jako sześciolatka, która pod eskortą federalnych szeryfów zintegrowała wcześniej całkowicie białą szkołę w Nowym Orleanie w Luizjanie.

Dwa lata po orzeczeniu *Brown v. Board of Education*, które wzywało do integracji szkół publicznych, sędzia federalnego sądu okręgowego J. Skelly Wright nakazał zarządowi szkół w Nowym Orleanie opracowanie planu integracji szkół publicznych. Ze względu na zagrożenie przemocą, Ruby była eskortowana do szkoły przez czterech uzbrojonych szeryfów federalnych. Kiedy spotkali się z protestującymi i mediami, pierwszy dzień szkoły spędziła w gabinecie dyrektora. Kiedy rozpoczęła lekcje, Ruby była jedyną uczennicą w klasie, ponieważ białe rodziny wycofały swoje dzieci ze szkoły.

Ruby Bridges była nauczana przez Barbarę Henry, białą nauczycielkę nową w szkole. Nie pozwolono jej chodzić na przerwy ani jeść lunchu w stołówce, ponieważ uznano to za zbyt niebezpieczne. Bridges spędziła cały rok w pierwszej klasie, otrzymując indywidualne lekcje od Barbary Henry. Każdego dnia była eskortowana do szkoły przez U.S. Marshals lub dowożona taksówką. Na początku drugiej klasy protestujący zniknęli, a klasy zostały oficjalnie zintegrowane.

Dzieci ZOO

(1935 - 1943)

Mieszkaniec jednej z wiosek w prowincji Ontario w Kanadzie, biedny rolnik Oliva-Édouard Dionne mieszkał ze swoją żoną Elzire i pięciorgiem starszych dzieci na małej farmie bez elektryczności i bieżącej wody. 28 maja 1934 roku jego żona urodziła pięcioraczkę - Yvonne, Annette, Cécile, Émilie i Marie.

Ojciec dziewczynek martwił się, jak zapłaci za opiekę medyczną i wszystkie inne wydatki związane z pięciorgiem dzieci w środku Wielkiego Kryzysu. Udał się do swojego księdza po wskazówki, czy powinien przyjąć ofertę publicznego wystawienia pięcioraczek za pieniądze. Ksiądz zaoferował, że będzie jego menedżerem biznesowym. W ciągu tygodnia podpisano umowę na dziesiątki tysięcy dolarów - fortunę w środku Wielkiego Kryzysu. Oliva Dionne zgodził się, że jeśli i kiedy jego córki będą wystarczająco zdrowe, pojawią się na Światowych Targach w Chicago na sześć miesięcy. Kanadyjski rząd przejął organizację niezwyklej wystawy i zbudował specjalny pawilon mieszkalny dla dziewczynek, który miał ogromne okna w ścianach, aby odwiedzający mogli zobaczyć dzieci. W końcu premier Ontario (na zdjęciu z dziećmi na okładce) zaproponował ustawę, aby na stałe pozbawić rodziców opieki i uczynić dziewczynki podopiecznymi państwa. Argumentował, że uchroni je to przed wykorzystywaniem i zapewni, że wszelkie zarobione pieniądze będą przechowywane w funduszu powierniczym dla dobra dziewcząt. Rodzice, którzy często byli przedstawiani w mediach jako ignorancy chłopcy, publicznie błagali o szansę udowodnienia, że są dobrymi rodzicami, ale to nie miało znaczenia. Ustawa przeszła. Kwintyliony Dionne były wychowywane głównie przez dr Dafoe i stale zmieniający się zespół pielęgniarek.

Siostry Dion przebywały w pawilonie od 1935 do 1943 roku. W tym czasie dzieci odwiedziło ponad 3 miliony osób. Dzięki dziewczynkom pokaz w Chicago stał się wizytówką miasta, co spowodowało bezprecedensowy napływ turystów. Każdego dnia tysiące ludzi przychodziło zobaczyć siostry. Dziewczynki bawiły się na specjalnie zaprojektowanym dla nich placu zabaw pod nadzorem pielęgniarek, który był oddzielony od świata zewnętrznego kratami. Krótko mówiąc, było to swego rodzaju "zoo" - zamknięte w szklanych lub żelaznych kratkach, państwo zamieniło je w maszynkę do "robienia pieniędzy".

...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she
...the young lady's nostrils, and she

We have learned that *-ness*, *-ly*, and *-ing*
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three
transform adjectives into nouns—and all three

A *laconic* is also a noun a naval communication
as the famous report of
"saw sub. sank same."

Jestem Nujood, mam 10 lat i jestem rozwiedziona

2008

Książka napisana przez francuską dziennikarkę Delphine Minou oparta jest na prawdziwej historii Nujood Ali, jemeńskiej dziewczynki, która w 2008 roku została najmłodszą rozwódką na świecie po ucieczce z małżeństwa.

Nujood Ali miała dziewięć lat, gdy jej rodzice zaaranżowali jej małżeństwo z Faezem Ali Thamerem, mężczyzną po trzydziestce. Jej przyszły mąż obiecał, że nie będzie uprawiał z nią seksu "przed upływem roku od pierwszej miesiączki" - zgodnie z prawem obowiązującym w Jemenie. Zamiast tego została zgwałcona w noc poślubną, w lutym 2008 roku, gdy miała zaledwie 10 lat. Później nastąpił cykl przemocy seksualnej, psychicznej i fizycznej.

Prawie dwa miesiące po ślubie Nujood uciekła z domu męża i pojechała taksówką do sądu w Sanie, gdzie miała nadzieję złożyć pozew o rozwód. Z pomocą lokalnych adwokatów i prasy uzyskała rozwód - pierwszy w historii dla nieletniej panny młodej w Jemenie - niezwykle osiągnięcie w kraju, w którym prawie połowa wszystkich dziewcząt wychodzi za mąż poniżej ustawowego wieku. Odważny czyn Nujood zainspirował inne młode dziewczęta na Bliskim Wschodzie do zakwestionowania ich małżeństw.

"Jestem prostą wiejską dziewczyną, która zawsze wykonywała rozkazy ojca i braci. Od zawsze nauczyłam się mówić "tak" na wszystko. Dziś postanowiłam powiedzieć "nie"".

Historia dziecięcego małżeństwa Nujood: <https://youtu.be/HE9D7Avsnh0>

Genesis Butler

Działacz na rzecz praw zwierząt, urodzony w 2006 roku

W wieku dziesięciu lat Genesis Butler stała się najmłodszym w historii mówcą TedX, kiedy wygłosiła inspirujące przemówienie na temat uzdrawiania planety poprzez wegańskie odżywianie (patrz link poniżej).

Prawnuczka lidera praw obywatelskich Cesara Chaveza, który walczył o prawa robotników rolnych w Kalifornii, urodziła się w 2006 roku w Long Beach. W wieku 6 lat zauważyła, że jej ulubione potrawy pochodzą od jej ulubionych zwierząt, a w wieku 9 lat przeszła całkowicie na weganizm. Aktywnie zaangażowała się w protesty w południowej Kalifornii dotyczące akwariów i praw zwierząt.

Genesis zdobyła wiele nagród za swój aktywizm, w tym Animal Hero Kids, nagrodę Sir Paula McCartneya Young Veg Advocate, nagrodę Vegan Kid of the Year od Vegans Are Cool oraz nagrodę PETA Kid of the Year. Współpracowała również z Farm Sanctuary, aby wprowadzić bezmięsne poniedziałki.

W lutym 2019 r. rzuciła wyzwanie papieżowi Franciszkowi, aby przeszedł na weganizm za 1 milion dolarów na cele charytatywne.

TEDx Talk: "A 10 Year Old's Vision For Changing the Planet": <https://youtu.be/E4ptaIDAIY>

Konwencja ONZ o prawach dziecka (UNCRC)

1989

Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka (UNCRC) to prawnie wiążąca umowa międzynarodowa przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r., określająca prawa obywatelskie, polityczne, ekonomiczne, społeczne i kulturalne każdego dziecka, niezależnie od jego rasy, religii czy zdolności.

Ustanawia również 4 zasady, które muszą regulować wdrażanie wszystkich praw, za którymi się opowiada:

Niedyskryminacja

Najlepszy interes dziecka

Prawo do życia, przetrwania i rozwoju

Poszanowanie poglądów dziecka

Oto wersja CRC przyjazna dzieciom w formacie pdf:

www.savethechildren.org.uk/content/dam/gb/reports/humanitarian/uncrc19-child-friendly.pdf

Konwencja dotycząca najgorszych form pracy dzieci 2000

Konwencja dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci, znana jako Konwencja dotycząca najgorszych form pracy dzieci, została przyjęta przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP) w Genewie w dniu 17 czerwca 1999 r. jako Konwencja MOP nr 182. Zaczęła ona obowiązywać w dniu 19 listopada 2000 r., ponieważ sama Konwencja przewiduje, że wejdzie ona w życie 12 miesięcy po dacie drugiej ratyfikacji. Wszystkie 187 krajów będących członkami Międzynarodowej Organizacji Pracy ONZ (MOP) ratyfikowało konwencję mającą na celu ochronę dzieci przed najgorszymi formami pracy dzieci, w tym niewolnictwem, prostytutką i handlem ludźmi.

"Odzwierciedla to globalne zobowiązanie, że najgorsze formy pracy dzieci, takie jak niewolnictwo, wykorzystywanie seksualne, wykorzystywanie dzieci w konfliktach zbrojnych lub inna nielegalna lub niebezpieczna praca, która zagraża zdrowiu, moralności lub dobrostanowi psychicznemu dzieci, nie mają miejsca w naszym społeczeństwie". - Dyrektor Generalny MOP Guy Ryder
(<https://news.un.org/en/story/2020/08/1069492>)

Tekst Konwencji:

www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_decl_fs_46_en.pdf

Zdjęcie autorstwa Ben Wicks na Unsplash

Dziecko wojny

1993

War Child International to sieć niezależnych pozarządowych organizacji humanitarnych (War Child UK, War Child Holland, War Child Canada, War Child Sweden, War Child Australia, War Child USA), które wspólnie pomagają dzieciom i młodzieży dotkniętym konfliktami zbrojnymi.

Została założona przez brytyjskich filmowców Billa Leeson i Davida Wilsona oraz holenderskiego przedsiębiorcę społecznego i działacza na rzecz pokoju Willemijna Verloopa w odpowiedzi na przemoc i czystki etniczne, których byli świadkami w byłej Jugosławii podczas wojny w Bośni w 1993 roku.

"Jesteśmy zaangażowani w ochronę i wspieranie dzieci dotkniętych konfliktami zbrojnymi. Umożliwiamy im dochodzenie swoich praw, rozwijanie pełnego potencjału i przyczynianie się do pokojowej przyszłości dla nich samych i ich społeczności. Wspólnie pomagamy dzieciom i młodzieży sprawić, by ich głos został usłyszany".
(www.warchild.org/we-are-war-child)

Yash Gupta

(Organizacja Sight Learning założona w 2011 roku)

W 2011 roku młody licealista z Irvine w Kalifornii Yash Gupta złamał swoje okulary i musiał czekać tydzień na parę zastępczą. Przeczytał również, że 13 milionów dzieci na całym świecie nie ma odpowiednich okularów, które pomogłyby im widzieć w klasie. W wieku zaledwie 14 lat postanowił założyć organizację, która zbiera używane okulary od optometrystów i przekazuje je organizacjom, które mogą dostarczyć je potrzebującym dzieciom.

Od tego czasu Yash i jego mała organizacja non-profit o nazwie Sight Learning pomogli dziesiątkom tysięcy młodych uczniów w Meksyku, Hondurasie, Haiti i Indiach lepiej widzieć. Zebrali i przekazali okulary o wartości ponad 2 000 000 USD.

Misją Sight Learning jest "dostarczanie okularów uczniom, którzy ich potrzebują, ale ich na nie nie stać".
Więcej informacji na stronie: <https://sightlearning.com>

Międzynarodowa Sieć Praw Dziecka (CRIN)

Założona w 1995 r.

Child Rights International Network (CRIN) to międzynarodowa sieć (kreatywny think tank), która wspiera Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka (CRC) i prawa dziecka.

Celem CRIN jest świat, w którym prawa dziecka są uznawane, szanowane i egzekwowane, a każde naruszenie praw ma swoje zadośćuczynienie.

Ich pięć podstawowych przekonań to:

- Wierzyć w prawa, a nie w dobroczynność
- Ludzie są silniejsi, gdy pracują razem
- Informacja jest siłą i powinna być wolna i dostępna
- Społeczeństwa, organizacje i instytucje powinny być otwarte, przejrzyste i odpowiedzialne
- Wiara w promowanie praw dzieci, a nie ich samych

Deklaracja genewska w sprawie praw dziecka

(26 września 1924 r.)

Liga Narodów przyjmuje Genewską Deklarację Praw Dziecka, opracowaną przez Eglantyne Jebb, założycielkę Save the Children Fund.

Deklaracja stanowi, że wszyscy ludzie są winni dzieciom prawo do: środków na ich rozwój; specjalnej pomocy w potrzebie; pierwszeństwa w udzielaniu pomocy; wolności gospodarczej i ochrony przed wyzyskiem; oraz wychowania, które zaszczepia świadomość społeczną i obowiązek.

Zobacz więcej: www.unicef.org/child-rights-convention/history-child-rights

Deklaracja Praw Dziecka

(20 listopada 1959 r.)

Deklaracja Praw Dziecka, dokument, który wyznaczył pierwszy znaczący międzynarodowy konsensus w sprawie podstawowych zasad praw dziecka, został przyjęty jednogłośnie przez wszystkie 78 państw członkowskich Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w rezolucji 1386 (XIV).

"Dziecko jest powszechnie uznawane za istotę ludzką, która musi mieć możliwość rozwoju fizycznego, umysłowego, społecznego, moralnego i duchowego, z zachowaniem wolności i godności". Deklaracja Praw Dziecka określa dziesięć zasad:

1. Prawo do równości, bez względu na rasę, religię lub pochodzenie narodowe.
2. Prawo do szczególnej ochrony fizycznego, umysłowego i społecznego rozwoju dziecka.
3. Prawo do nazwiska i obywatelstwa.
4. Prawo do odpowiedniego odżywiania, mieszkania i usług medycznych.
5. Prawo do specjalnej edukacji i leczenia, gdy dziecko jest upośledzone fizycznie lub umysłowo.
6. Prawo do zrozumienia i miłości ze strony rodziców i społeczeństwa.
7. Prawo do zajęć rekreacyjnych i bezpłatnej edukacji.
8. Prawo do bycia jednym z pierwszych, którzy otrzymują pomoc w każdych okolicznościach.
9. Prawo do ochrony przed wszelkimi formami zaniedbania, okrucieństwa i wykorzystywania.
10. Prawo do wychowania w duchu zrozumienia, tolerancji, przyjaźni między narodami i powszechnego braterstwa.

www.humanium.org/en/declaration-rights-child-2/

Światowy Dzień Dziecka

Obchodzony od 1954 r.

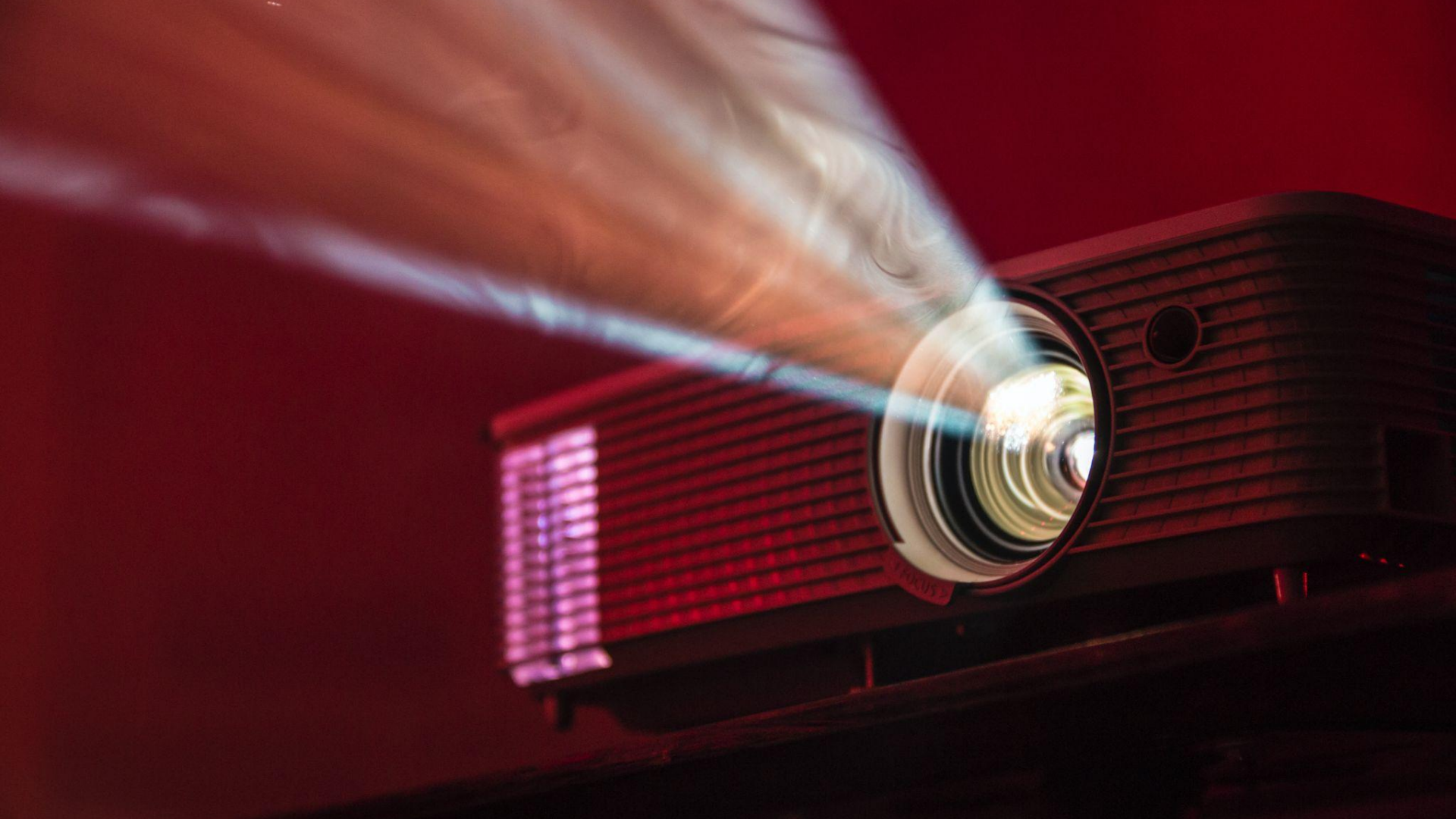
Światowy Dzień Dziecka został po raz pierwszy ustanowiony w 1954 roku jako Powszechny Dzień Dziecka i jest obchodzony 20 listopada każdego roku w celu promowania międzynarodowej wspólnoty, świadomości wśród dzieci na całym świecie i poprawy ich dobrobytu. Upamiętnia również Deklarację Praw Dziecka z 1959 r. i Konwencję o Prawach Dziecka z 1989 r., które zostały przyjęte w tym dniu.

To nie tylko dzień świętowania dzieci, ale także podnoszenia świadomości na temat dzieci na całym świecie, które doświadczyły przemocy w postaci nadużyć, wykorzystywania i dyskryminacji. To czas promowania wspólnoty na całym świecie, świadomości problemów, z jakimi borykają się dzieci w każdym zakątku globu i poprawy dobrobytu wszystkich dzieci.

Obejrzyj "Masked Not Muted" - filmy z kampanii UNICEF z okazji Dnia Dziecka 2020:

www.unicef.org/world-childrens-day <https://youtu.be/F8HqgHwrk4Q>

Dziewczyna z Mogadyszu

(2019)

Dziewczyna z Mogadyszu to prawdziwa historia inspirowana życiem i pracą irlandzkiej aktywistki Ifrah Ahmed. Film śledzi losy Ifrah od dzieciństwa w obozie dla uchodźców w Somalii, gdzie urodziła się i została poddana okaleczaniu żeńskich narządów płciowych (FGM), aż po Irlandię, gdzie jako nastolatka padła ofiarą handlu ludźmi i ostatecznie otrzymała azyl polityczny. Następnie staje się jedną z czołowych międzynarodowych działaczek przeciwko przemocy ze względu na płeć. (www.un.org/en/creative-community-outreach-initiative-ccoi/girl-mogadishu)

Zobacz, jak Ifrah Ahmed opisuje swoją walkę o położenie kresu okaleczaniu żeńskich narządów płciowych:
<https://youtu.be/95hoS2oUFng>

Zdjęcie Ismail Salad Osman Hajji dirir na Unsplash

Nkosi Johnson

(4 lutego 1989 - 1 czerwca 2001)

"Troszcz się o nas i akceptuj nas, wszyscy jesteśmy ludźmi. Jesteśmy normalni. Mamy ręce. Mamy stopy. Możemy chodzić, możemy mówić, mamy potrzeby tak jak wszyscy inni. Nie bój się nas - wszyscy jesteśmy tacy sami". - Nkosi Johnson, działacz na rzecz dzieci z HIV/AIDS, główny mówca podczas otwarcia 13. Międzynarodowej Konferencji na temat AIDS, Durban, RPA, 2000, kiedy miał zaledwie 11 lat.

Nosiciel wirusa HIV od urodzenia, został adoptowany w 1997 r. przez Gail Johnson, urzędniczkę ds. public relations w Johannesburgu, po tym jak jego matka nie była w stanie się nim opiekować. W tym samym roku lokalna szkoła podstawowa odmówiła przyjęcia go na ucznia, ponieważ był nosicielem wirusa HIV. Nkosi miał zaledwie dwanaście lat, gdy zmarł, ale do końca walczył o prawo swoje i innych chorych dzieci do uczęszczania do szkoły i bycia traktowanym jak inne dzieci. W 2001 roku był najdłużej żyjącym dzieckiem urodzonym z HIV.

Wraz ze swoją przybraną matką współzałożył organizację pozarządową "Nkosi's Haven" w 1999 roku, aby zapewnić opiekę matkom i dzieciom dotkniętym HIV/AIDS oraz schronienie sierotom. Otworzył dom dla ubogich matek i dzieci z AIDS i wezwał rząd RPA do zapewnienia matkom z HIV/AIDS leków przeciw HIV, które uratowałyby życie dziesiątek tysięcy dzieci w RPA każdego roku.

<https://nkosishaven.org/nkosi-johnsons-history/>

UNICEF

(Założona w 1946 r.)

Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) został utworzony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 11 grudnia 1946 r. w celu zapewnienia żywności i opieki zdrowotnej dzieciom i matkom w krajach, które zostały zniszczone przez II wojnę światową. W 1950 roku mandat UNICEF został rozszerzony, aby zaspokoić długoterminowe potrzeby dzieci i kobiet w krajach rozwijających się na całym świecie. W 1953 roku organizacja stała się częścią Systemu Narodów Zjednoczonych.

UNICEF działa w ponad 190 krajach i terytoriach, aby ratować życie dzieci, bronić ich praw i pomagać im w realizacji ich potencjału, od wczesnego dzieciństwa po okres dojrzewania.

"Ktoś powiedział mi niedawno: 'Wiesz, to naprawdę bezsensowne, co robisz. Zawsze było cierpienie, zawsze będzie cierpienie, a ty tylko przedłużasz cierpienie tych dzieci [ratując je]'. Odpowiadam: 'Dobrze, więc zacznijmy od twojego wnuka. Nie kupuj antybiotyków, jeśli dostanie zapalenia płuc. Nie zabieraj go do szpitala, jeśli ulegnie wypadkowi. To wbrew życiu - wbrew człowieczeństwu - myśleć w ten sposób'. - Audrey Hepburn - Ambasador Dobrej Woli Unicef w latach 1989-1993

SOS Międzynarodowe Wioski Dziecięce

(Założone w 1949 r.)

SOS Wioski Dziecięce to pozarządowa i bezwyznaniowa organizacja skoncentrowana na dzieciach, która świadczy bezpośrednie usługi w zakresie opieki, edukacji i zdrowia dla osieroconych, porzuconych i innych bezbronnych dzieci. W swoich działaniach kieruje się duchem Konwencji ONZ o Prawach Dziecka oraz Wytocznymi ONZ dotyczącymi Alternatywnej Opieki nad Dziećmi.

Pierwsza Wioska Dziecięca SOS została założona przez austriackiego filantropa Hermanna Gmeinerja w Tyrolu w Austrii w 1949 roku. Jako pracownik opieki społecznej nad dziećmi, Gmeiner widział, jak cierpiały dzieci osierocone w wyniku II wojny światowej. Zaangażował się w pomaganie im poprzez budowanie kochających rodzin i wspierających społeczności.

Dziś SOS Wioski Dziecięce działają w 137 krajach i terytoriach na całym świecie, gdzie prowadzą około 550 struktur charytatywnych i zatrudniają 40 000 pracowników, opiekując się 1,2 miliona sierot lub dzieci w potrzebie poprzez alternatywną opiekę, wzmacnianie rodzin, szkoły, ośrodki zdrowia i inne prace społeczne.

Oto historia jednego dziecka: https://youtu.be/_ksMln6A5K0

Beasts Of No Nation

(2015)

Beasts Of No Nation to amerykańsko-ghański dramat wojenny z 2015 roku, napisany i wyreżyserowany przez Cary'ego Joji Fukunagę. Film oparty jest na wysoko ocenianej powieści nigeryjskiego pisarza Uzodinmy Iweali z 2005 roku i przedstawia trzymającą w napięciu historię Agu, dziewięcioletniego dziecka-żołnierza wyrwanego z rodziny, by walczyć w wojnie domowej w nienazwanym afrykańskim kraju. Film analizuje daremność wojny domowej i jej niszczycielski wpływ na życie tych, którzy znaleźli się w jej uścisku.

Według organizacji War Child, obecnie na świecie żyje około 250 000 dzieci-żołnierzy, z czego około 40% to dziewczynki. Dzieci są często zmuszane do popełniania straszliwych aktów przemocy wobec członków własnej rodziny.

Międzynarodowy Dzień Dzieci Ulicy

(Ustanowiony w 2011 r.)

Według UNICEF dzieci ulicy to dzieci w wieku poniżej 18 lat, dla których "ulica" (w tym niezamieszkałe mieszkania i nieużytki) stała się domem i/lub źródłem utrzymania, i które nie są odpowiednio chronione lub nadzorowane. Istnieją trzy kategorie dzieci ulicy: dzieci zamieszkujące ulice, dzieci pracujące na ulicach i dzieci z rodzin ulicznych. Międzynarodowe organizacje i organy szacują, że globalna populacja dzieci ulicy waha się od 100 do 150 milionów dzieci.

Dzieci ulicy można znaleźć w większości największych miast na świecie, przy czym zjawisko to jest bardziej rozpowszechnione w gęsto zaludnionych ośrodkach miejskich regionów rozwijających się lub niestabilnych gospodarczo, takich jak kraje Afryki, Ameryki Południowej, Europy Wschodniej i Azji Południowo-Wschodniej.

Międzynarodowy Dzień Dzieci Ulicy "Louder Together" został ustanowiony 12 kwietnia 2011 roku, aby dać głośniejszy głos milionom dzieci ulicy na całym świecie, tak aby ich prawa nie były ignorowane.

(<https://streetchildrenday.org/>)

Zobacz przykład historii dziecka ulicy:
www.unicef.org/stories/seven-year-ordeal-street-childs-experience-burundi

Rzecznik praw dziecka

(pierwszy ustanowiony w 1981 r.)

Rzecznik praw obywatelskich to osoba, która działa jako "obrońca obywateli", rozpatrując skargi społeczeństwa dotyczące niesprawiedliwości i niewłaściwego administrowania przez agencje rządowe. Rzecznik praw dziecka lub komisarz ds. dzieci to organ publiczny w różnych krajach, którego zadaniem jest ochrona i promowanie praw dzieci i młodzieży. Jego zadaniem jest ułatwianie promowania i ochrony praw dzieci, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka.

Pierwszy wyspecjalizowany rzecznik praw dziecka został ustanowiony w Norwegii w 1981 roku. Rolą rzecznika praw dziecka jest: promowanie i ochrona praw i interesów dzieci, poprawa dostępu do istniejących praw, promowanie uznawania praw człowieka, które nie zostały jeszcze uwzględnione w ustawodawstwie lub praktyce, wpływanie na władze ustawodawcze i wykonawcze w celu uwzględnienia praw dziecka, badanie skarg lub prowadzenie dochodzeń z własnej inicjatywy oraz monitorowanie sposobu, w jaki skargi dzieci lub ich przedstawicieli są rozpatrywane przez odpowiednie organy, promowanie uznawania opinii i postaw dzieci oraz informowanie dorosłych i dzieci o prawach dziecka.

Różne kraje mają różne systemy, więc może istnieć oddzielny rzecznik praw dziecka lub komisarz ds. praw dziecka, lub mogą istnieć punkty centralne ds. praw dziecka, które istnieją w ramach ogólnych komisji praw człowieka lub biur rzecznika praw dziecka.

Marian Wright Edelman

(Urodzona 1939)

Marian Wright Edelman (ur. 6 czerwca 1939 r.), założycielka i emerytowana prezeska Children's Defense Fund (CDF, 1973), jest amerykańską prawniczką i działaczką na rzecz praw obywatelskich.

Misją CDF "Leave No Child Behind" jest "zapewnienie każdemu dziecku Zdrowego Startu, Głównego Startu, Uczciwego Startu, Bezpiecznego Startu i Moralnego Startu w życiu oraz pomyślnego przejścia do dorosłości z pomocą troskliwych rodzin i społeczności".

Edelman była pierwszą Afroamerykanką przyjętą do The Mississippi Bar w 1964 roku i pierwszą czarnoskórą kobietą w radzie powierniczej Yale w 1971 roku. Marian Edelman omawia osiągnięcia Children's Defense Fund:

<https://www.thehistorymakers.org/biography/marian-wright-edelman-40>

"Dzieci nie mogą jeść retoryki i nie mogą być chronione przez komisje. Nie chcę widzieć kolejnej komisji badającej potrzeby dzieci. Musimy im pomóc".

Wszystkie niewidzialne dzieci

(2005)

All the Invisible Children to film zbiorczy z 2005 roku na temat dzieciństwa i wyzysku, nakręcony na rzecz UNICEF i Światowego Programu Żywnościowego. Prawa milionów dzieci i nastolatków są negowane przez wyzysk i wojny. Trzysta milionów dzieci na całym świecie cierpi głód. Ponad 100 milionów nigdy nie chodziło do szkoły. Film jest dedykowany właśnie im. Jest to zbiór siedmiu krótkich filmów, z których każdy koncentruje się na innym dziecku.

- 1) "Tanza": Mehdi Chafer pokazuje chłopca o imieniu Tanza w nieokreślonym kraju w Afryce walczącego w wojnie domowej z karabinem maszynowym i materiałami wybuchowymi, marzącego o własnym domu i pójściu do szkoły.
- 2) "Uros": Emir Kusturica pokazuje romskiego chłopca o imieniu Uros w jego ostatnim dniu w więzieniu dla nieletnich w Serbii-Czarnogórze bez żadnej innej perspektywy poza powrotem do tego miejsca.
- 3) "Jesus Children of America": Spike Lee pokazuje zakażoną wirusem HIV dziewczynę o imieniu Blanca, córkę rodziców ćpunów z AIDS i okrucieństwo jej kolegów w szkole.
- 4) "Bilu i João": Kátia Lund przedstawia optymistyczne podejście dwójki bezdomnych dzieci, które walczą o przetrwanie pracując na ulicy, zbierając puszki po piwie i napojach gazowanych oraz papier, by sprzedawać je na złomowisku, a także transportując sklepy na ulicznych targach.
- 5) "Jonathan": Jordan i Ridley Scott pokazują fotografa-korespondenta wojennego pogrążonego w bólu spowodowanym doświadczeniami z przeszłości.
- 6) "Ciro": Stefano Veneruso pokazuje młodego chłopaka z Neapolu, który kieszonkuje, by przeżyć.
- 7) "Song Son and Little Cat": John Woo pokazuje opowieść fantasy, z bezdomną sierotą i rozpieszczoną bogatą dziewczyną (www.imdb.com).

WHAT IF
IT WAS
YOUR CHILD?
#SaveTheChildren

Alert AMBER

(powstał w 1996 roku)

Alert AMBER lub alert o uprowadzeniu dziecka to wiadomość rozpowszechniana przez system ostrzegania o uprowadzeniu dziecka w celu zwrócenia się do społeczeństwa o pomoc w znalezieniu uprowadzonych dzieci. Powstał on w Stanach Zjednoczonych w 1996 roku. Po raz pierwszy został użyty w 1996 roku, kiedy nadawcy z Dallas-Fort Worth połączyli siły z lokalną policją w celu opracowania systemu wczesnego ostrzegania, który miał pomóc w odnalezieniu uprowadzonych dzieci. Alert został nazwany na cześć Amber Hagerman, dziewięcioletniej dziewczynki uprowadzonej i zamordowanej w Arlington w Teksasie w 1996 roku. AMBER to skrót od America's Missing: Broadcast Emergency Response.

Alerty AMBER są aktywowane w najpoważniejszych przypadkach uprowadzeń dzieci. Celem alertu AMBER jest natychmiastowe zmobilizowanie społeczności do pomocy w poszukiwaniu i bezpiecznym odnalezieniu zaginionego dziecka. Alerty te są nadawane za pośrednictwem komercyjnych i publicznych stacji radiowych, telewizji, znaków drogowych, telefonów komórkowych, wiadomości tekstowych, billboardów, internetu, Facebooka, Google i innych urzędzeń obsługujących dane.

System AMBER Alert jest używany we wszystkich 50 stanach USA, Dystrykcie Kolumbii, Indian country, Portoryko, Wyspach Dziewiczych Stanów Zjednoczonych i 33 innych krajach. W samych Stanach Zjednoczonych 1 064 dzieci zostało uratowanych właśnie dzięki AMBER Alert.

Sprawdź wyzwanie taneczne TikTok wydane przez Amber Alert Europe na temat uwodzenia online:
www.amberalert.eu/tiktok-challenge-online-grooming/

Trudna sytuacja dzieci uchodźców próbujących dotrzeć do Europy (2015 - obecnie)

"Środkowa część Morza Śródziemnego z Afryki Północnej do Europy jest jednym z najbardziej śmiertelnych i niebezpiecznych szlaków migracyjnych dla dzieci i kobiet" - powiedział Afshan Khan, dyrektor regionalny UNICEF i specjalny koordynator ds. kryzysu uchodźczego i migracyjnego w Europie. "Szlak ten jest w większości kontrolowany przez przemytników, handlarzy ludźmi i inne osoby, które chcą żerować na zdesperowanych dzieciach i kobietach, które po prostu szukają schronienia lub lepszego życia. Potrzebujemy bezpiecznych i legalnych ścieżek oraz zabezpieczeń w celu ochrony migrujących dzieci, które zapewnią im bezpieczeństwo i powstrzymają drapieżników". (www.unicef.org)

"Ten kryzys migracyjny jest również kryzysem praw dziecka: dzieci te znajdują się w trudnej sytuacji, uciekając przed ubóstwem lub konfliktem w uciążliwych podróżach przez tysiące kilometrów. Potrzebują wsparcia psychologicznego ze względu na to, co widziały i przez co przeszły - widziały ludzi umierających na pokładzie i wyrzucanych do morza, cierpiały z powodu braku jedzenia, a niektóre doświadczyły przemocy i rozłąki z rodzicami. Wszystkie te czynniki mogą naznaczyć dzieci na całe życie". - Erik Hazard (Save the Children)

Alan Kurdi był trzyletnim syryjskim chłopcem o kurdyjskim pochodzeniu etnicznym, którego wizerunek trafił na pierwsze strony gazet po tym, jak utonął 2 września 2015 r. w Morzu Śródziemnym wraz z matką i bratem.